

Po dešimtmečio Norvegijoje Violeta grįžo į Lietuvą: pažįstami bandė atkalbėti

Ne tik įprasti daiktai lagaminuose, bet ir Lietuvos vėliava – su tokiu simboliniu bagažu prieš dešimtmetį Violeta Dobrovolskienė išvyko į Norvegiją. Šis žingsnis, prasidėjęs kaip asmeninis nuotykis, virto dešimtmečio trukmės misija – ne tik pačiai išsaugoti, bet ir kitiems padėti puoselėti lietuvybę svetur. Sukūrusi kelias lietuvių organizacijas ir joms vadovavusi, šiemet ji grįžo į Lietuvą su noru toliau tiesti tiltus tarp tėvynėje ir užsienyje gyvenančių tautiečių. Lietuvė tikisi, kad jos naujausia iniciatyva „Kraštiečių suoliukas“, jau besiskinanti kelią Lietuvoje ir Norvegijoje, pasaulio lietuviams ir vietos bendruomenėms taps paskata prisiminti savo šaknis ir puoselėti tarpusavio ryšius.

Ana Vengrovskaja | Pasauliolietuvis.lt

Asmeninio archyvo nuotraukos

Nauja pradžia Norvegijoje

Šaltą 2015-ųjų sausį Violeta Dobrovolskienė automobiliu atvyko į Norvegiją. „Buvo labai snieguota, nuostabūs kalnuoti gamtos vaizdai savo grožiu sužavėjo. Visi sakė, kad tiek daug sniego nėra buvę“, – prisimena kelionę Violeta.

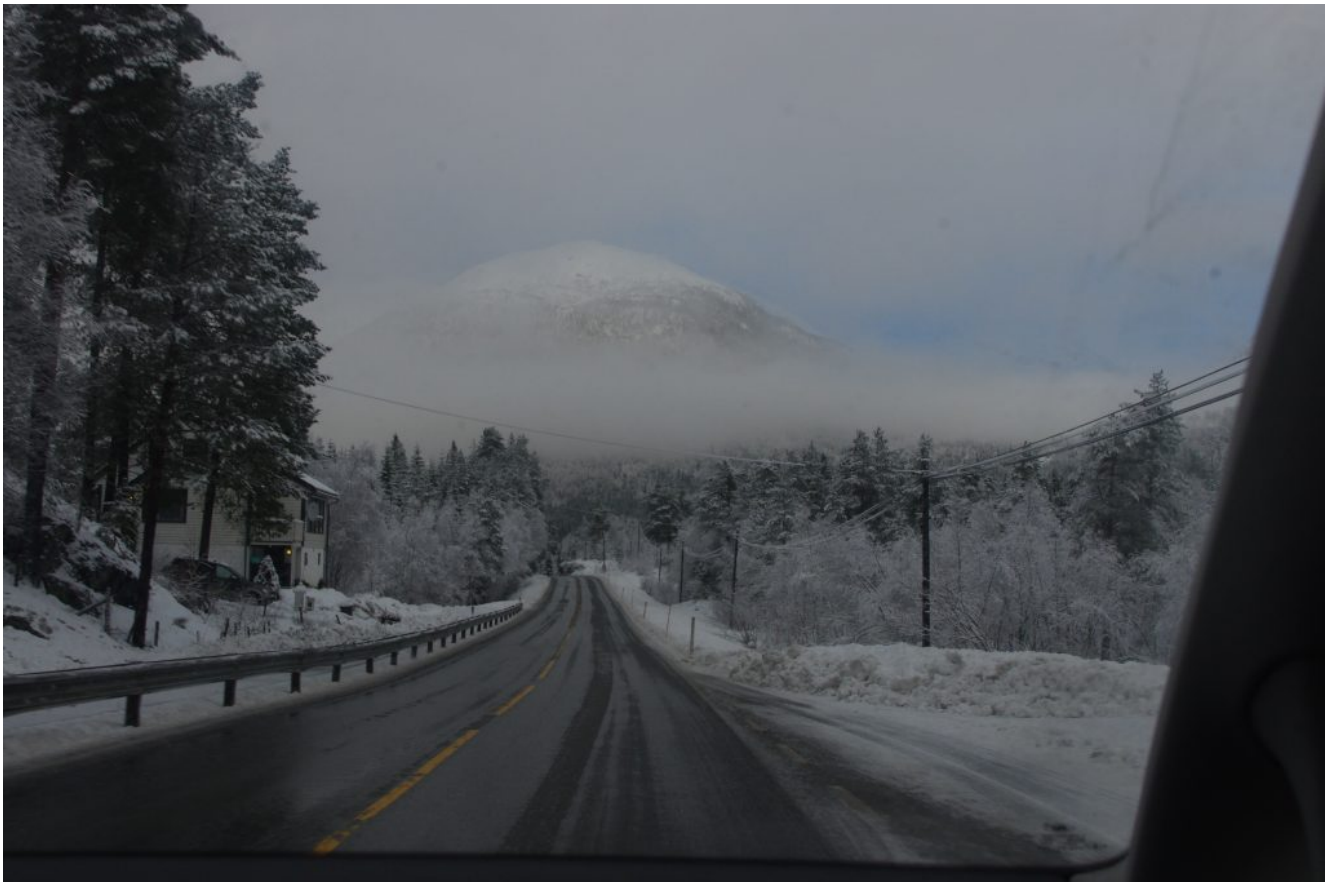

Ji pasakoja, kad tai nebuvo tipinė ekonominės emigracijos istorija. Po 30 metų darbo laborante „Mažeikių naftoje“ atsiradusios sveikatos problemos paskatino keisti aplinką ir veiklą.

„Mūsų atvykimas su vyru į Norvegiją nebuvo dėl noro užsidirbti ar iš blogo gyvenimo, o labiau – gyvenimo nuotykis. Išdirbusi 30 metų laborante „Mažeikių naftoj“, turėjau problemų dėl sveikatos, todėl gydytojai patarė keisti darbą. Vyras jau buvo išvykęs į Norvegiją ir galvoju: prisijungsiu“, – sako pašnekovė.

Į šį nuotykį ji pasiėmė su savimi ir brangiausią simbolį: „Atsivežiau ir Lietuvos vėliavą, su kuria neišsiskyriau.“

Nuo mokyklėlės iki Tarybos pirmininkės

Įsikūrusi nedideliame Ūso (*Os*) miestelyje netoli Bergeno, Violeta netrukus pastebėjo neraminančią tendenciją. Dirbdama aukle lietuvių šeimoje ji pamatė, kaip greitai vaikai išmoksta norvegiškai ir pradeda prarasti ryšį su gimtąja šalimi – tai tapo postūmiu imtis veiksmų.

„Pasižiūrėjau, kad lietuvės mamos su jaunais vaikučiais, kuriuos veda į darželius, praranda lietuvybę. Pagalvojau, kad, norint neprarasti lietuvybės, reikia kurti

lituanistinę mokyklą. Taip tame miestelyje gimė lituanistinė mokykla „Laimė“, – apie veiklos pradžią pasakoja ji.

Netrukus Violeta subūrė ir vietos lietuvių bendruomenę „Baltija“ bei tapo jos pirmininke. Į renginius atvykdavo ir lietuviai iš kitų regionų, įskaitant Bergeną, tad nuo 2019 m. bendruomenė išsiplėtė – gimė Vestlando lietuvių bendrija „Vytis“, kuri vienijo platesnio regiono lietuvius.

„Prisijungė didelis būrys lietuvaičių, kurie ir dabar gausiai susitinka. Aktualiausia mums, gyvenantiems užsienyje, kad su mumis bendrautų ir Lietuvoje gyvenantys atlikėjai, teatro atstovai. Taip mes pritraukiame lietuvybę ir į savo kraštus. Mano misija tokia buvo visada – bendradarbiauti su Lietuva“, – pasakoja pašnekovė.

Violeta buvo išrinkta ir Norvegijos lietuvių bendruomenių tarybos pirmininke bei

dvejus metus atstovavo visoms 14 šalyje veikiančių lietuvių bendruomenių.

„Reprezentavau Norvegiją Lietuvoje ir Lietuvą Norvegijoje. Užsisakiau tautinius žemaitiškus rūbus, juos vilkėdama vykdavau į visas lietuviškas šventes. Pakviečiau prisijungi ir iš kitų Lietuvos regionų kilusias merginas, ir jos pasipuošdavo tautiniais rūbais. Taip mes labai gražiai šventes švęsdavom“, – sako Violeta.

2024 m. kartu su kitais bendruomenės nariais ji dalyvavo įspūdingame Pasaulio Lietuvių Bendruomenės renginyje Rotušės aikštėje „Aš esu Lietuva. Sujunkime Lietuvą“ per Dainų šventę.

„Dalyvavome Dainų šventėje, atstovavome Norvegijai, pristatėme šalies tradicinius patiekalus, maistą, turėjom didelę palapinę. Stengėmės, kad lietuviai Lietuvoje sužinotų, kad Norvegijoje yra aktyvių tautiečių. Jie ne tik dirba, bet ir šventę švenčia, ir turi savo įvairių ansamblių, šokių klubų“, – pasakoja Violeta.

Norvegijos paviljonas „Aš esu Lietuva. Sujunkime Lietuvą“ renginyje, 2024 m. | Asmeninio archyvo nuotr.

Pašnekovė su bendraminčiais savanoriavo į Norvegiją atvykusias lietuvių šeimas konsultuojančioje organizacijoje „Tillit“ (liet. „Pasitikėjimas“).

„Darydavom renginius tėveliams, kurie buvo ką tik atvykę į Norvegiją ir nežinojo šalies taisyklių. Kad jie nepakliūtų į įvairius nesklandumus, mes perduodavome žinias, kaip reikėtų Norvegijoje integruotis, nes tarp šios šalies ir Lietuvos yra didelių skirtumų. Visada norėjau, kad lietuviai kuo sklandžiau įsilietų į norvegišką gyvenimą“, – sako pašnekovė, įkūrusi ir Bergeno moterų klubą.

Sugrįžimas: lūkesčiai atradimai tėvynėje

Pašnekovė pasakoja, kad niekada negailėjo valandų lietuviškoms veikloms, be to, žinojo, kad anksčiau ar vėliau tikrai grįš į tėvynę.

„Norvegija yra graži šalis ir mums buvo gera čia pagyventi ir ją pamatyti, bet niekada neplanavom pasilikti. Mano vizija tokia ir buvo, kad aš čia pabūsiu, bet nenoriu būti be Lietuvos. Norėjau parodyti, kad aš atvažiavau ir esu lietuvė, ir kada aplinkui pradėjo kurtis lietuvių šeimos, jos irgi jautė didelę nostalgiją gimtai Lietuvai“, – sako Violeta.

Nors pažįstami bandė atkalbėti nuo grįžimo, piešdami niūrų Lietuvos vaizdą, šių metų birželį Violeta su vyru grįžo į gimtąją šalį ir įsikūrė Klaipėdoje. Pašnekovė tikina, kad jos patirtis Lietuvoje iki šiol – išskirtinai pozityvi.

„Nevažiuokite į Lietuvą. Ten blogai tas ir tas, – prisimena ji pažįstamų žodžius. – Bet mes tuo nepatikėjom. Grįžom į Lietuvą ir einam savo keliais. Iki šiol niekur problemų neturėjom. Blogai apie Lietuvą kalbantiems tautiečiams sakau, kad reikėtų patiems išvažiuoti į kitą pasaulio šalį, pagyventi ir tada pamatytų, kokios ten taisyklės.“

Pasak jos, Lietuva per dešimtmetį neatpažįstamai pasikeitė į gerąją pusę – atsirado daugiau galimybių tiek verslui, tiek įvairioms veikloms. Grįžusi Violeta iš naujo pamilo lietuvišką rudenį, kurio buvo pasiilgusi.

„Grįždama į Lietuvą vasaromis pastebėdavau, kaip per dešimtmetį ji pasikeitė. Ir tiek galimybių čia yra atsiradusių – ir darbui, ir kitoms veiklos. Be to, šiemet toks nuostabus ruduo, kurį per dešimtmetį jau buvau užmiršus“, – šypsosi Violeta.

LIETUVOS HIMNAS

Ji pasakoja, kad ne vienas pažįstamas Norvegijos lietuvis susiduria su sudėtingais svarstymais, ar grįžti į tėvynę. Nors jų širdys lieka Lietuvoje, praktiniai gyvenimo aspektai dažnai nulemia sprendimą pasilikti svetur.

„Mano užuominos apie planuojamą grįžimą į Lietuvą paskatino daugelį pažįstamų pasidalinti

savo patirtimis. Jie man rašydavo ir pasakodavo apie išklusias dilemas: „Mūsų visa širdis yra Lietuvoje, mes Norvegijoje tik gyvename. Mūsų vaikai mokosi Norvegijoje ir neišmoko lietuvių kalbos – grįžti su jais yra sudėtinga. Čia turime savo būstus, kuriuos pirkome tikėdami, kad tai bus mūsų nuolatinė gyvenamoji vieta.“

Šie žmonės, laikui bėgant, pakeitė savo nuomonę. Susidūrę su Norvegijos institucijų taisyklėmis, kurių iš pradžių nesuprato, o vėliau, jas perpratę, suvokė, kad „aukso kalnai“ čia nėra beribiai, o rūpinimasis žmonėmis nėra toks, kokio tikėjosi. Egzistuoja daugybė niuansų. Todėl daugelis mano pažįstamų mąsto apie grįžimą, tačiau jiems nuolat trukdo vienas ar kitas dalykas“, – atskleidžia buvusi Norvegijos lietuvė.

Suoliukas bendruomenei ir diasporai

Grįžusi į Lietuvą, Violeta savo patirtį ir energiją nukreipė į naujas iniciatyvas. Dar gyvendama Norvegijoje ir ieškodama darbo galimybių sau ir sutuoktiniui Lietuvoje, ji prisijungė prie asociacijos „Diasporos ir verslo akseleravimas“ („DiVA“) veiklos ir tapo šios organizacijos diasporos ryšių vadove. Būtent jos siūlymu organizacijos pavadinime atsirado žodis „diaspora“, kad į renginius labiau pritrauktų verslus turinčių ar darbo galimybių ieškančių užsienio lietuvių. Visi organizacijos renginiai vyksta tiek gyvai, tiek nuotoliniu būdu, jose prisistato bendradarbiauti norintys Lietuvos ir užsienio verslo atstovai.

Kartu su asociacija „DiVA“ Violeta vysto savo naują iniciatyvą „Kraštiečių suoliukas“. Idėjos autorė tikisi, kad tiek Lietuvoje, tiek užsienio šalyse įrengiami suoliukai taps paskata susitikti.

„Šia iniciatyva siekiama suburti Lietuvos ir užsienio lietuvius, sukuriant tautiečių traukos centrą. Tai būtų simbolinis kvietimas, kad kiekviename Lietuvos miestelyje atsirastų suolelis, skirtas vietos bendruomenei ir diasporai. Tegul jie tampa tiltais tarp Lietuvos ir pasaulio lietuvių – ypač sugrįžtančių, atsinešančių

žinių, patirties ir idėjų“, – apie sumanymą pasakoja Violeta.

Pirmasis toks suoliukas jau pastatytas Plungės rajone, Dvarkiemyje (Glaudžių kaimas), o jo atidaryme lapkričio 21 dieną, dalyvavo ir Plungės rajono meras Audrius Klišonis (daugiau apie atidarymą skaitykite čia). Violeta pasakoja, kad iniciatyva jau sulaukė palaikymo ir iš kitų Lietuvos savivaldybių, o antrasis suoliukas planuojamas būtent Norvegijoje, Bergene – mieste, kuriam Violeta atidavė tiek daug savo energijos.

Ko pasiilgsta grįžusi

Nors džiaugiasi grįžusi į gimtąją šalį, Violeta pripažįsta, kad jaučiasi „pusiau padalinta“ – dalis širdies liko Norvegijoje, kur gyvena dukra ir daugybė draugų bei bendraminčių. Per dešimt metų namais tapusi Norvegija jai įsiminė savo gamta ir žmonių patriotiškumu.

„Man visada buvo malonu stebėti, kaip norvegai švenčia savo šventes – vestuves, krikštynas, nacionalinę dieną gegužės 17-ąją, visi dėvi tautinius rūbus. Jų toks

ryškus tautiškumas ir meilė savo šaliai mane išties džiugina“, – teigia Violeta.

Pašnekovė pasiilgsta ir užsienio lietuvių bendruomenių renginių, išeivių

užsidegimo ir bendrystės.

„Pasaulio lietuvių susitikimuose matyti, kad esame vieningi, kad tautiečiai tiesiog dega lietuvybe, – atskleidžia pašnekovė. – O parvykę iš šių susitikimų, mes parsiveždavome motyvacijos, supratimą, kad esame didelė jėga, kad mes, užsienyje gyvenantys lietuviai, nesame užmiršti. Kaskart labai laukdavome kitų pasaulio lietuvių susitikimų. Lietuva stipri, kai ją kuria visi – gyvenantys čia ir svetur.“

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.